

Bijlage 1: Beleidskader

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en AMvB Ruimte

De kern van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro), de in 2008 in werking is getreden, is dat overheden hun ruimtelijke belangen vooraf kenbaar maken en aangeven langs welke weg zij die belangen denken te realiseren. Rijk en provincies bemoeien zich voortaan uitsluitend met wat daadwerkelijk van nationaal respectievelijk van provinciaal belang is. Ook moeten rijk en provincies duidelijk maken of de borging van een belang gevolgen heeft voor ruimtelijke besluitvorming door gemeenten.

Met de inwerkingtreding van de Wro is de directe doorwerking van de nu nog geldende Nota Ruimte (zie hieronder) komen te vervallen. Om dit te ondervangen is in mei 2009 de AMvB Ruimte opgesteld door het toenmalige kabinet. Deze AMvB is echter nooit in werking getreden. Het huidige kabinet werkt aan een actualisatie van het ruimtelijk beleid in Nederland. Naar verwachting zal eind 2011 de nieuwe nota Infrastructuur en Ruimte gereed zijn, evenals de aangepaste Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte (AMvB) Ruimte. Beide stukken hebben in augustus en september 2011 ter visie gelegen.

Tot het moment waarop de nieuwe Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte wordt vastgesteld, is het ruimtelijk beleid van het rijk verwoord in de Nota Ruimte.

Nota Ruimte

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland en bevat de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Een vitaal platteland en sterke steden vragen om inspanningen op een breed front. De steden moeten voldoen aan de eisen die bewoners, bedrijven, instellingen en bezoekers stellen aan een stad: veilig en aantrekkelijk. Het platteland vraagt om ruimte voor een meer multifunctioneel gebruik. Op het platteland kunnen woningen gebouwd worden voor tenminste de eigen bevolkingsgroei en het areaal van door het rijk aangewezen stringent beschermde groene gebieden wordt verminderd. Alleen voor natuurgebieden (Ecologische Hoofdstructuur, Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet) schrijft het rijk nog een planologische bescherming voor.

Het landelijk gebied moet niet vollopen met verstedelijking en de steden moeten aantrekkelijker worden voor inwoners met midden- en hoge inkomens. De wensen om wonen en werken te bundelen in stedelijke gebieden en ruimte op het platteland te bieden, kunnen met elkaar op gespannen voet staan. Binnen elk van de nationale stedelijke netwerken geeft het rijk in de Nota Ruimte een aantal gebieden aan om de verstedelijking te bundelen. De verhouding tussen de binnen deze gebieden gebundelde en de daarbuiten verspreide verstedelijking moet ten minste gelijk blijven. Dit draagt bij aan versterking van de economische positie van de (steden van de) nationale stedelijke netwerken en aan het draagvlak voor voorzieningen in en bij de steden. Provincies bepalen in overleg met (samenwerkende) gemeenten de verstedelijkingsmogelijkheden in het landelijk gebied. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid om de eigen bevolkingsgroei op te vangen en aan de woonwensen van de ei-

gen bevolking tegemoet te komen. Ze zullen onder andere hun bestemmingsplannen hierop moeten inrichten. De gemeenten hebben het voortouw bij het bepalen van het precieze aantal woningen.

De komende jaren zal het aantal vrijkomende gebouwen in het buitengebied blijven stijgen. De Nota Ruimte maakt onderscheid in de volgende categorieën:

- Hergebruik van vrijkomende bebouwing: vrijkomende bebouwing kan worden omgezet naar een woonbestemming of dienen als vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Het kan hierbij gaan om aan het buitengebied gelieerde functies zoals recreatie, maar ook om niet direct aan het buitengebied gebonden activiteiten zoals galerieën, kinderdagverblijven, advies- en architectenbureaus of mantelzorg;
- 'Ruimte voor ruimte': om te voorkomen dat gebouwen langdurig leegstaan en verpauperen, is er de mogelijkheid om, naast hergebruik, deze gebouwen te slopen en in ruil daarvoor woningen terug te bouwen. Hierbij gaat het om een substantiële vermindering van het bebouwde oppervlak;
- Nieuwbouw in het buitengebied: soms kan voor verbetering van het buitengebied nieuwbouw van woningen en mogelijkheden voor werken wenselijk zijn. Zo kunnen bijvoorbeeld met behulp van woningbouw financiële middelen worden gegenereerd voor de aanleg van recreatie- en/of natuurgebieden of voor de creatie van ruimte voor waterberging.

Het rijk vraagt de provincies om een planologisch kader op te stellen voor het thema bebouwing in het buitengebied om het hergebruik van leegstaande gebouwen te stimuleren en de mogelijkheden te benutten die nieuwbouw biedt om de kwaliteit en vitaliteit van de groene ruimte te vergroten.

In het verkeers- en vervoersbeleid staat centraal dat de groei van de mobiliteit wordt geacommodeerd en dat tegelijkertijd bereikbaarheid, veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving worden verbeterd.

Nota natuur voor mensen, mensen voor natuur

Deze nota van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is een integrale vervanging van vier groene nota's, namelijk het Natuurbeleidsplan, de Nota Landschap, het Bosbeleidsplan en het Strategisch Plan van Aanpak biodiversiteit. Tevens biedt de nota het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in tal van sectoren (onder meer landbouw, visserij, toerisme, water). De nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' staat binnen het rijksbeleid niet op zichzelf, maar bouwt voort op de Startnota Ruimtelijke Ordening, de vierde Nota Waterhuishouding en de nota Belvédère. Tezamen met de nota 'Voedsel en Groen' vormt de nota het beleidskader voor het landelijk gebied.

De nota bestaat uit twee delen, een strategisch deel en een beleidsprogramma. Beide delen vormen voor de komende tien jaar het beleidskader voor natuur, bos, landschap en biodiversiteit. Het deel beleidsprogramma geeft een programmatische uitwerking van de strategische hoofdlijnen. Dit deel benoemt concreet de doelen en maatregelen en middelen die daaraan worden gekoppeld.

Natuurwetgeving: Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet

Bij planvorming moet rekening worden gehouden met bestaande natuurwaarden. Natuurbeschermingswetgeving vanuit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn is in de Nederlandse situatie gescheiden in soortenbescherming en gebiedsbescherming.

Wettelijk kader voor de soortenbescherming in Nederland is de Flora- en Faunawet, die bescherming biedt aan vrijwel alle voorkomende diersoorten en sommige plantensoorten. Deze wet is altijd van toepassing. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de bepalingen van de Flora- en Faunawet; voorafgaand aan de ontwikkeling dient te zijn getoetst of er sprake is van effecten op meer strikt beschermde soorten. Is dit het geval, dan moet een ontheffing worden aangevraagd. Voor sommige strikt beschermde diersoorten zijn aan het toekennen van deze ontheffing strenge eisen verbonden.

Naast soortenbescherming heeft de Flora- en faunawet betrekking op jacht en de handel in dieren en planten. Dit is in het kader van dit bestemmingsplan niet relevant.

Gebiedsbescherming vindt plaats in het kader van de Natuurbeschermingswet en daarmee de Natura 2000-gebieden. Dit zijn de Vogelrichtlijngebieden en (na aanwijzing) de Habitatrichtlijngebieden. Binnen de gemeente Hof van Twente zijn de Borkeld en Boddenbroek aangewezen als Habitatrichtlijngebied.

Natura 2000-gebieden Borkeld en Boddenbroek in de gemeente Hof van Twente

De bescherming van de natuurwaarden heeft gevolgen voor het gebruik in en rondom dit gebied. Activiteiten, plannen en projecten moeten vooraf worden getoetst op hun effecten op de natuur, waarbij ook de externe werking van een ingreep op het beschermde gebied en de aanwezige waarden getoetst dient te worden. De afstand van de externe werking is afhankelijk van de ingreep. Als er sprake is van ingrepen die een (significant) effect hebben op het betreffende beschermde gebied zal er een vergunning moeten worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. In de meeste gevallen is dit de provincie.

Nationaal Waterplan

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Het plan gaat ook in op de maatregelen die in het kader hiervan worden genomen. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van

kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het plangebied ligt in het gebied „Hoog Nederland“. Hoog Nederland omvat grofweg de zandgronden van Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg. De belangrijkste wateropgaven voor dit gebied zijn watertekort, grondwater, wateroverlast en grondwaterkwaliteit.

Nationale milieubeleidsplannen (3 en 4)

In het Nationaal Milieubeleidsplan 3 worden doelstellingen ten aanzien van milieukwaliteit geformuleerd. Het beleid is gericht op de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van functies en eigenschappen van bepaalde gebieden. Integraal waterbeheer wordt steeds belangrijker bij de inrichting van gebieden.

Door de watersysteembenadering worden de verschillende functies (landbouw, natuur en stedelijk gebied) aan elkaar gekoppeld. De waterschappen zijn in algemene zin verantwoordelijk voor het oplossen van lokale en regionale milieuproblemen die te maken hebben met integraal waterbeheer. De gemeente staat als overheid het dichtst bij de burger en heeft daarom een speciale verantwoordelijkheid om de burger bij het milieubeleid te betrekken.

NMP 3 blijft ook na het uitkomen van NMP 4 (juni 2001) onverkort van kracht. NMP 4 heeft echter een andere opzet waarbij de beleidshorizon in het jaar 2030 is gelegd, dertig jaar vooruit. Centraal staat daarbij “een gezond en veilig leven in een aantrekkelijke leefomgeving en te midden van een vitale natuur zonder de mondiale biodiversiteit aan te tasten en hulpbronnen uit te putten”.

Wet op de archeologische monumentenzorg

Sinds 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg in werking getreden. Deze nationale wet vloeit voort uit het Europese Verdrag van Malta. Uitgangspunt van de Wet op de archeologische monumentenzorg is het, waar nodig, beschermen van archeologische waarden. Artikel 38 geeft aan dat rekening gehouden moet worden met de aanwezige en/of te verwachten monumenten.

De wet is alleen van toepassing op (op)nieuw vast te stellen bestemmingsplannen.

Binnen de bepalingen van deze wet moet de gemeente de verantwoordelijkheid nemen voor het streven naar behoud ‘in situ’. Ook moet de gemeente vroegtijdig het behoud van archeologische waarden afwegen tegen andere maatschappelijke belangen. Gemeenten moeten hun eigen archeologiebeleid opstellen en hier uitvoering aan geven.

De wet eist archeologisch vooronderzoek om de belangen goed af te kunnen wegen. De onderzoeksplicht is echter niet van toepassing op projecten met een oppervlakte kleiner dan 100 m². Dit is het zogeheten archeologische vrijstellingenbeleid. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om (in een gemeentelijke archeologieverordening) een andere oppervlakte dan 100 m² vrij te stellen van de onderzoeksplicht. Overigens vallen activiteiten waarvoor geen of een lichte bouwvergunning is vereist buiten de werkingssfeer van de wet.

Structuurvisie Buisleidingen 2011-2035

Het doel van de Structuurvisie is om ruimte vrij te houden in Nederland voor de aanleg van toekomstige buisleidingen van nationaal en internationaal belang voor het transport van gevaarlijke stoffen. Daarmee wil de overheid duidelijkheid verschaffen aan zowel het bedrijfsleven dat daarmee kan rekenen op goede verbindingen voor buislei-

dingtransport, als aan provincies en gemeenten die hierop hun ruimtelijke plannen kunnen afstemmen.

In de structuurvisie wordt onder meer ingegaan op de verbinding Noord-Nederland - België/Duitsland; het tracé door oostelijk Nederland., dat langs de oostgrens van de gemeente Hof van Twente is voorzien.

Visiekaart Structuurvisie Buisleidingen 2011-2035 (bron: Ministerie van Infrastructuur en Milieu)

Dit tracé is van belang voor transport van aardgas vanuit Groningen naar Duitsland en België. Tot aan het compressorstation Ravenstein in de gemeente Oss (en dus ook in de gemeente Hof van Twente) wordt het tracé gevolgd van bestaande aardgastransportleidingen van Gasunie. Op deze verbindingen lopen al vele van dergelijke leidingen in drie bundels van twee of drie leidingen. De verbinding kent enkele aftakkingen naar Duitsland met grensovergangspunten bij Vlieghuis (gemeente Coevorden), Enschede, Winterswijk en Zevenaar.

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) zijn op 1 januari 2011 in werking getreden. Het Bevb regelt de taken en verantwoordelijkheden van leidingexploitant en gemeenten. De normstelling is gelijk aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).

Provinciaal beleid

Omgevingsvisie

De provincie Overijssel heeft het streekplan, het verkeer- en vervoerplan, het waterhuishoudingsplan en het milieubeleidsplan samengevoegd tot één Omgevingsvisie. Daarmee is deze visie het centrale provinciale beleidsplan voor het fysieke leefmilieu in Overijssel. Het vizier is daarbij gericht op 2030.

De Omgevingsvisie heeft de status van:

- structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening;
- Regionaal Waterplan onder de Waterwet (en Provinciaal Waterhuishoudingsplan onder de Wet op de waterhuishouding tot de inwerkingtreding van de Waterwet);
- Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer;
- Provinciaal verkeer- en vervoersplan onder de Planwet Verkeer en Vervoer;
- Bodemvisie in kader van ILG-afpraak met het Rijk.

De provincie Overijssel wil duurzaamheid realiseren door een transparante en evenwichtige afweging van ecologische, economische en sociaal-culturele beleidsambities. Ruimtelijke kwaliteit wordt gerealiseerd door naast bescherming vooral in te zetten op het verbinden van bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen.

De provincie wil een voldoende en flexibel aanbod van woonmilieus creëren dat voorziet in de vraag. Als aanvulling op de woonmilieus in de steden en dorpen is er ruimte voor ontwikkeling van aanvullende woonmilieus in het buitengebied, onder voorwaarden van generiek instrumentarium (zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik), ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken.

De provincie zet in samenwerking met gemeenten en andere maatschappelijke partners in het buitengebied in op de ontwikkeling en ondersteuning van zorg en openbaar vervoervoorzieningen.

De provincie streeft naar een vitale en zichzelf vernieuwende regionale economie, met voldoende en diverse vestigingsmogelijkheden voor kennisintensieve maakindustrie en MKB. Gestreefd wordt naar vitale werklocaties, die aansluiten bij de vraag van ondernemingen. Aan ondernemers die kansen zien voor nieuwe bedrijvigheid in het buitengebied wordt ruimte geboden, onder voorwaarden van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken.

De provincie wil ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor bedrijfsontwikkeling in de landbouw, onder voorwaarde van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken. Landbouwbedrijven worden gefaciliteerd om zich te ontwikkelen en in te spelen op veranderingen. Ruimte wordt geboden voor schaalvergroting en verbreding. De intensieve veehouderij heeft vooral ontwikkelingsmogelijkheden in de landbouwontwikkelingsgebieden en op sterlocaties in verwevingsgebieden. De glastuinbouw kan zich ontwikkelen binnen de aangewezen locatie in de Koekoekspolder. Er wordt geen maximum gesteld aan de omvang van agrarische bouwpercelen (met uitzondering van het reconstructiebeleid). Wel wordt een kwaliteitsimpuls gevraagd.

Het beleid ten aanzien van toerisme en recreatie richt zich op het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden en kwaliteitsverbetering. De provincie wil ruimtelijke mogelijkheden bieden voor verbetering van de kwaliteit en het vergroten van de diversiteit van de bestaande verblijfsaccommodatie, onder voorwaarde van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, SER-ladder, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken. Permanente bewoning van recreatiewoningen en recreatieverblijven wordt tegengegaan.

De provincie wil uiterlijk in 2018 de EHS gerealiseerd hebben. Binnen de EHS is alleen ruimte voor andere ontwikkelingen als deze niet ten koste gaan van de kenmerken en waarden van de EHS. Hierbij hanteert de provincie instrumenten als herbegegrenzing, saldobenadering en compensatie. Voor alle Natura 2000-gebieden wordt een beheerplan gemaakt met specifiek aandacht voor verdroging.

De provincie wil verspreide bos- en natuurgebieden behouden en versterken. Samen met partners neemt de provincie maatregelen om leefgebieden van bedreigde soorten te behouden en te herstellen, zowel binnen als buiten de EHS. Binnen weidevogel- en ganzengebieden vindt geen waterpeilverlaging of aantasting van de openheid en rust plaats.

De provincie wil de identiteit en onderlinge diversiteit van landschappen en dorpen versterken. Ontwikkelingen in het landelijk gebied dragen bij aan ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit (gebiedskenmerkencatalogus). De fysieke landschapsstructuren worden versterkt en er wordt gezorgd voor een goed financieel beheer met name door groen-blauwe diensten. Via de kwaliteitsimpuls Groene omgeving worden de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten van landgoederen in samenhang met de ontwikkeling van de gebruiksmogelijkheden behouden. Cultureel erfgoed vormt een integraal onderdeel van ruimtelijke plannen.

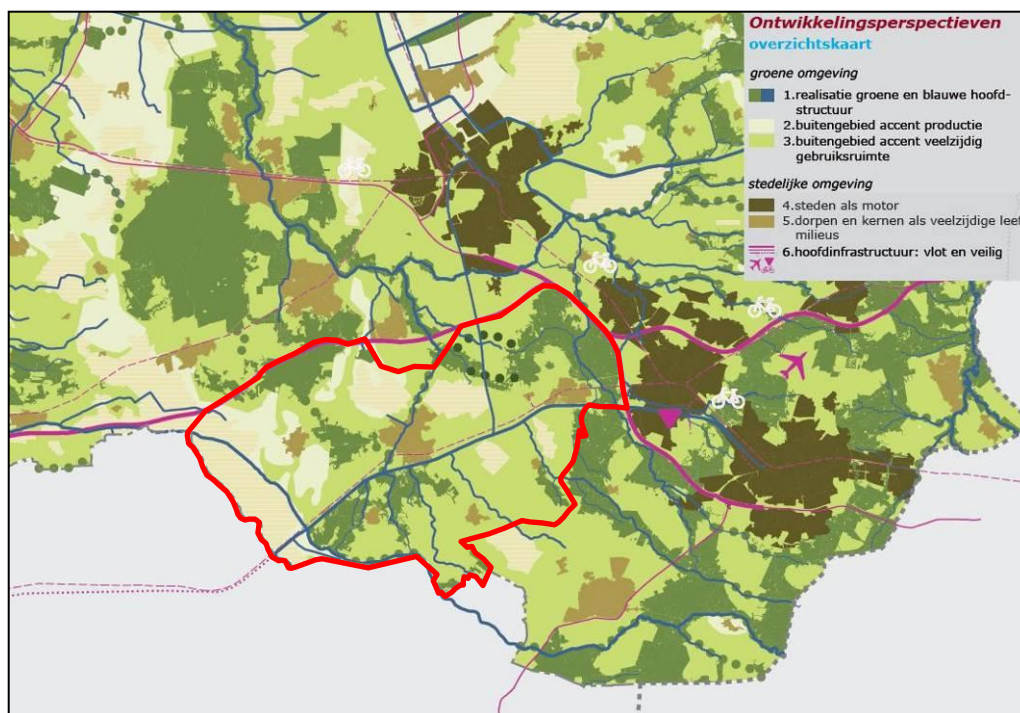
De provincie streeft naar watersystemen met goede ecologische en chemische kwaliteit, die voor de lange termijn klimaatsbestendig en veilig zijn. Daarbij horen optimale watercondities voor landbouw, wonen, natuur en landschap. In landbouwgebieden wordt het waterbeheer afgestemd op goede productieomstandigheden. Bij ontwikkelingen wordt de ruimtelijke kwaliteit versterkt.

De kenmerken, kwaliteiten en waarden van de ondergrond worden beschermd en waar mogelijk ingezet om de ruimtelijke kwaliteit en identiteit van gebieden te versterken. Aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden worden zoveel mogelijk behouden en beleefd door mensen dankzij informatie, gebruik een ontwikkeling.

De bescherming van het grondwater voor de openbare drinkwatervoorziening is een provinciaal belang. Daarom beschermt Overijssel de bestaande en toekomstige drinkwaterwinningen via de ruimtelijke ordening.

In het beschermingsbeleid is het voorzorgprincipe leidend. Het voorzorgprincipe houdt in dat voor de kwaliteit van het grondwater (potentieel) risicovolle activiteiten en ontwikkelingen worden geweerd.

In het verlengde van deze doelstelling wordt het stap-voortuitbeginsel gehanteerd. Er worden alleen functiewijzigingen toegestaan als daarmee rechtstreeks een vermindering van eventuele risico's kan worden bereikt.

Uitsnede kaart 'Ontwikkelingsperspectieven' Omgevingsverordening Overijssel

Het risico op verontreiniging van het grondwater binnen grondwaterbeschermingsgebieden en intrekgebieden dient te worden tegengegaan door:

- het bevorderen van functies die bijdragen aan kwalitatief goed grondwater;
- het stellen van voorwaarden aan functies ten einde het risico van grondwaterverontreiniging te verkleinen;
- het weren van functies die risico van grondwaterverontreiniging met zich meebrengen.

Om onderscheid te kunnen maken in welke functies in grondwaterbeschermingsgebieden wel en niet zijn toegestaan (en onder welke voorwaarden), heeft de provincie de volgende categorieën van functies benoemd:

- Harmoniserende functies:
functies die goed samengaan met de drinkwaterwinning, zoals extensieve of biologische land- en tuinbouw, extensieve recreatie, landschaps-, natuur- en bosbouw, of nieuwe landgoederen en buitenplaatsen;
- Risicovolle activiteiten/functies:
functies die ongewenst zijn in grondwaterbeschermingsgebieden en daarom in principe uitgesloten worden, zoals grote en grootschalige vormen van recreatie, woningbouw, handel en dienstverlening, auto- en spoorwegen en bedrijventerreinen.

Risicovolle functies kunnen bij uitzondering en onder de volgende voorwaarden worden toegestaan:

- zwaarwegend maatschappelijk belang;
- redelijke alternatieve locaties ontbreken;
- er is per saldo sprake van een verbetering van de beschermingssituatie ter plaatse of in het totale grondwaterbeschermingsgebied dan wel intrekgebied (stap-voortuit).

Omgevingsverordening Overijssel

De provincie Overijssel heeft tegelijkertijd met de Omgevingsvisie de omgevingsverordening vastgesteld, waarmee de doorwerking van de Omgevingsvisie juridisch mogelijk is gemaakt. De Verordening beperkt zich tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

Een van die onderdelen van het beleid is de ecologische hoofdstructuur (EHS). Voor wat betreft bestemmingsplannen schrijft de Verordening het volgende voor:

- a strekken uitsluitend tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden behorend tot de gebiedscategorieën bestaande natuur en nieuwe gerealiseerde natuur;
- b strekken mede tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden behorend tot de gebiedscategorieën nieuwe, nog niet gerealiseerde natuur en zoekgebied;
- c wijzen geen bestemmingen aan of stellen geen regels die activiteiten mogelijk maken die significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden zullen of kunnen hebben;
- d stellen regels ter bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden.

Een ander onderdeel van het beleid waarover de Verordening concrete eisen aan het bestemmingsplan verbindt is de drinkwatervoorziening. De Verordening schrijft voor:

- Waterwingebieden:
bestemmingsplannen voorzien in een specifieke aanduiding voor waterwingebieden waarbij alleen functies zijn toegestaan die ten dienste staan aan de drinkwaterwinning.
- Grondwaterbeschermingsgebieden en intrekgebieden:
bestemmingsplannen voorzien in een aanduiding voor grondwaterbeschermingsgebieden en intrekgebieden waarbij alleen functies worden toegestaan die harmoniëren met de functie voor de drinkwatervoorziening.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Er zijn diverse ontwikkelingen denkbaar in het buitengebied. Vanwege de landschapelijke en natuurlijke kwaliteiten van de groene omgeving (of het buitengebied) wordt echter gestreefd om onnodig ruimtebeslag op de groene omgeving tegen te gaan. De provincie Overijssel heeft hiervoor beleid opgesteld.

Wanneer er plannen zijn voor nieuwvestiging of uitbreiding van bestaande functies in het buitengebied moet eerst worden gekeken of deze functie niet beter op een andere plaats kan worden ontwikkeld, zoals op een bedrijventerrein of een leegstaande locatie (het principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik).

Er zijn situaties denkbaar waarin na deze afwegingen wordt geconcludeerd dat een grootschalige uitbreiding of een nieuwvestiging (bijvoorbeeld nieuwe agrarische bedrijfspercelen, woningen, landgoederen en recreatieve complexen) toch in het buitengebied dient plaats te vinden. In zo'n geval dient naast een investering in de ontwikkeling zelf een investering te worden gedaan in de omgevingskwaliteit rondom de ontwikkelingslocatie. Hierbij moeten ontwikkelingsruimte en kwaliteitsprestatie in evenwicht zijn (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving).

Hoe groot de investering in ruimtelijke kwaliteit moet zijn en wanneer er voldoende gecompenseerd is, mogen gemeenten zelf bepalen. Wel heeft de provincie een werkboek opgesteld met referenties, handvatten en voorbeelden voor de toepassing van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving in de praktijk.

Twee principes uit de Omgevingsvisie Overijssel vormen hierbij het vertrekpunt:

- 1 elke ontwikkeling dient bij te dragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit;
- 2 de ontwikkelingsruimte die men krijgt dient in evenwicht te zijn met investeringen (prestaties) in de ruimtelijke kwaliteit.

Gebiedskenmerken in de natuurlijke laag

Dekzandvlakte en ruggen

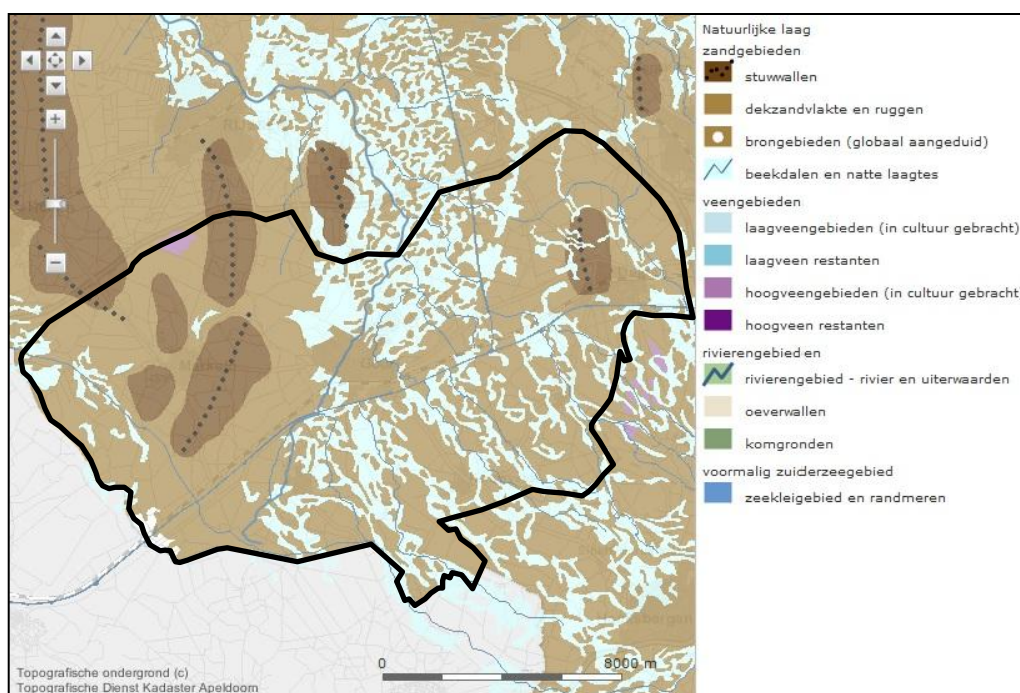
Het buitengebied van de gemeente Hof van Twente bestaat grotendeels uit dekzandvlakte en ruggen. Dit door de wind gevormde zandlandschap wordt gekenmerkt door relatief grote verschillen tussen hoog/droog en laag/nat gebied.

Er dient een beschermende bestemmingsregeling te worden opgenomen ter instandhouding van de hoofdlijnen van het huidige reliëf.

Beekdalen en natte laagtes

Verspreid over het buitengebied van de gemeente liggen beekdalen en natte laagtes. In deze laagtes van het zandgebied verzamelde zich ooit het water en ontwikkelden zich moerassen en broekbossen. De laagtes werden in de loop van de eeuwen echter doorgegraven, verbonden en steeds sterker ontwaterd en de beken werden rechtgetrokken ten behoeve van de moderne landbouw.

Er dient een beschermende bestemmingsregeling te worden opgenomen ter instandhouding van het watersysteem, de waterkwaliteit, voldoende ruimte voor water en (indien het bestaande (agrarisch) gebruik dat toelaat) natuurlijke dynamiek in de nog bestaande beekdalen en laagtes.

Gebiedskenmerken in de natuurlijke laag (bron: provincie Overijssel)

Stuwwallen

In het buitengebied bevinden zich tenslotte enkele stuwwallen. Door de vaak grote hoogteverschillen zijn ze nu nog steeds goed zichtbaar.

Er dient een beschermende bestemmingsregeling te worden opgenomen ter instandhouding van de hoofdlijnen van het huidige reliëf van de stuwwallen.

Gebiedskenmerken in de laag van het agrarisch cultuurlandschap

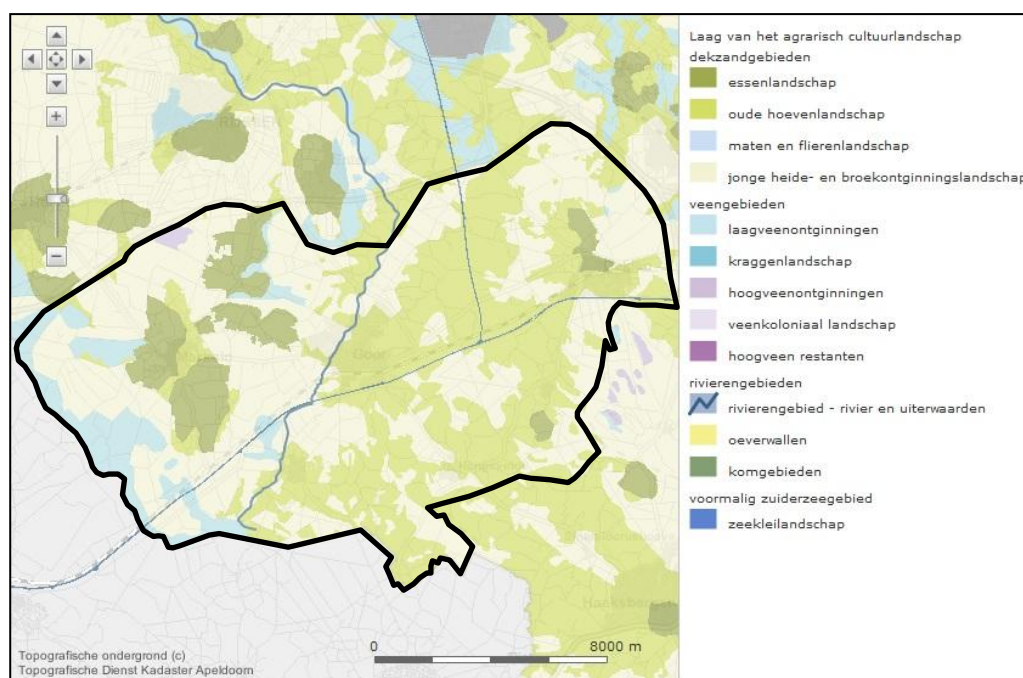
Essenlandschap

Vooraf in het westen van de gemeente komt het essenlandschap voor. Het landschap is ontstaan uit de eeuwenoude akkercomplexen die op de hogere dekzandkoppen en flanken van stuwwallen werden aangelegd. Er is sprake van een karakteristiek reliëf met soms hoge stijlranden. Het landschapsbeeld is afwisselend en contrastrijk, volgend aan de organische patronen van het natuurlijke landschap.

Er dient een beschermende bestemmingsregeling te worden opgenomen ter instandhouding van de karakteristieke openheid en het huidige reliëf. Ook kleinschalige landschapselementen, zoals houtwallen, bosjes, zandpaden, karakteristieke erven en beeldbepalende open ruimte daartussen, dienen een beschermende regeling te krijgen, gericht op instandhouding van het kleinschalige patroon.

Oude hoevenlandschap

Het oude hoevenlandschap beslaat een groot deel van de oostelijke helft van het buitengebied van Hof van Twente. Dit landschap wordt gekenmerkt door verspreide erven. Het landschap is relatief kleinschalig en sluit aan bij de natuurlijke ondergrond (systeem van es/kamp, erf op de flank, natte laagtes en – voormalige – heidevelden). Er dient een beschermende bestemmingsregeling te worden opgenomen ter instandhouding van de karakteristieke openheid en het reliëf bij de essen en esjes.

Gebiedskenmerken in de laag van het agrarisch cultuurlandschap (bron: provincie Overijssel)

Maten en flierenlandschap

Het maten en flierenlandschap, dat in het westelijk deel van de gemeente voorkomt, wordt gekenmerkt door kleinschaligheid. Langs de beken werd hakhout aangeplant, dat diende als perceelsafschieding. Rond de beek ontstond een lineair landschap, met daaromheen in de natte laagtes een matenlandschap.

Er dient een beschermende bestemmingsregeling te worden opgenomen ter instandhouding van het onbebouwde karakter, de continuïteit van de beekloop, voldoende ruimte voor water en het lineaire landschap met open 'kamers' en coulissen.

Jonge heide- en broekontginningenlandschap

Het jonge heide- en broekontginningenlandschap komt verspreid over de gemeente voor. In vergelijking met het essen- en hoevenlandschap zijn de landbouwontginningen relatief grote open ruimtes, deels omzoomd door boscomplex en met lange, rechte lanen.

In dit landschap hoeven geen specifieke kenmerken te worden beschermd via een bestemmingsregeling. Wel dienen ontwikkelingen bij te dragen aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen.

Uitvoeringskader Vrijkomende Agrarische Bedrijfsgebouwen

De provincie Overijssel heeft het beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) uit het streekplan nader uitgewerkt in een beleidsregel als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht.

Het hoofddoel van het VAB-beleid is sociaaleconomisch: het draagt bij aan het realiseren van nieuwe economische dragers voor het landelijk gebied ofwel het benutten van de resterende economische waarde van vrijkomende agrarische bebouwing voor andere functies; hergebruik in plaats van kapitaalsvernietiging. Startende bedrijven worden gestimuleerd. Het buitengebied als streekgebonden werkgebied. De terugloop in de landbouw maakt het voor de leefbaarheid en de economische vitaliteit van het landelijk gebied noodzakelijk dat er andere functies gevestigd kunnen worden. Een bijkomende doelstelling is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

Het beleid geldt voor vrijgekomen of vrijkomende agrarische bebouwing. Het gaat om gebouwen die als agrarisch gebouw zijn opgericht met een agrarische bestemming en ook agrarisch in gebruik zijn (geweest), ook als die inmiddels een andere functie hebben. Het beleid is dus niet van toepassing op vrijkomende of vrijgekomen niet-agrarische bedrijfsbebouwing die nooit (eerder) in agrarisch gebruik is geweest. Nieuwe functies kunnen worden toegelaten afhankelijk van de situering in het landschap, aanwezige natuur- en landschapswaarden, ligging ten opzichte van een woonkern. De landbouwkundige ontwikkelingsmogelijkheden mogen niet worden beperkt. De criteria zijn hard en gemeenten dienen dit in haar beleidskaders over te nemen. Hieronder staan de criteria aangegeven.

Afbakening

- het beleid is van toepassing op vrijgekomen of vrijkomende agrarische bebouwing om nieuwe functies mogelijk te maken. Het gaat om gebouwen die als agrarisch gebouw zijn opgericht met een agrarische bestemming en ook agrarisch in gebruik zijn (geweest);
- het beleid is niet van toepassing in landbouwontwikkelingsgebieden;

- het beleid gaat uit van sloop van alle vrijkomende agrarische bebouwing die niet wordt hergebruikt;
- het beleid kan ook toegepast worden op gedeelten van gebouwen van een blijvend agrarisch bedrijf. Dit mag niet leiden tot een groter (totaal) bouwvlak voor het agrarische en niet-agrarische deel van het bedrijf;
- bij nieuwe bedrijvigheid gaat het om een combinatie van wonen - werken. Er bestaat geen recht op een extra (bedrijfs)woning, ook niet als de bedrijfswoning wordt vervreemd (verhuur/verkoop);
- het beleid is van toepassing op gebouwen die minstens 3 jaar oud zijn en in agrarisch gebruik zijn (geweest) voor de aanvraag tot deelname aan dit beleid;
- agrarische bedrijfswoningen kunnen worden gesplitst in twee wooneenheden als de inhoud van de voormalige bedrijfswoning tenminste 1.000 m³ is. Bij een inhoud boven 1.500 m³ zijn maximaal drie wooneenheden toegestaan;
- splitsing in meerdere woningen is ook toegestaan bij karakteristieke/monumentale voormalige boerderijen. Ook karakteristieke bedrijfsgebouwen kunnen hiervoor in aanmerking komen;
- de combinatie met toepassing van het rood voor rood-beleid is, op een erf, mogelijk (zie hoofdstuk 4);
- het VAB-beleid is alleen van toepassing op legale bouwwerken die met vergunning zijn gerealiseerd.

Aard en omvang bedrijvigheid in VAB

- de hergebruikfunctie moet qua aard en omvang passen binnen de bestaande voormalige agrarische bedrijfsgebouwen.

Kwalitatieve criteria

- het toestaan van nieuwe functies is sterk afhankelijk van de zonering van het landelijk gebied, de situering in het landschap, de aanwezige natuur- en landschapswaarden en de ligging ten opzichte van de woonkern;
- de nieuwe functie moet leiden tot behoud of de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en mag geen ongewenste visuele verstedelijking of aantasting van landschappelijke waarden veroorzaken. Reclame-uitingen mogen niet leiden tot aantasting van de beeldkwaliteit en de landelijke uitstraling;
- het milieu mag niet extra worden belast ten opzichte van de voorgaande situatie, mag geen onaanvaardbare verkeersaantrekkende werking hebben, de agrarische bedrijfsvoering in de omgeving mag niet worden gehinderd;
- er mag geen opslag of activiteiten buiten de gebouwen plaatsvinden; alle activiteiten vinden binnen de gebouwen die worden hergebruikt plaats.

Sloop, toekomstige nieuwbouw

- hergebruik vindt plaats binnen de bestaande bebouwing. De gemeente toetst of dit kan. Zo niet, dan kan rood voor rood worden toegepast (zie hoofdstuk 4);
- de maximale omvang en de inpassing in de omgeving moet op grond van kwalitatieve criteria onderbouwd worden en vastgelegd worden in bestemmingsplan. Het bouwvlak voor de nieuwe bedrijfsbestemming moet vastgelegd worden;
- sloop en nieuwbouw is mogelijk als hiermee de ruimtelijke kwaliteit wordt gediend of als het noodzakelijk is om functionele of bouwtechnische redenen;
- sloop en nieuwbouw moeten leiden tot versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Hierbij dient gestreefd te worden naar een substantiële reductie van het bouwvolume.

Reconstructieplan Salland Twente

Het reconstructieplan Salland Twente is op 15 september 2005 door Provinciale Staten van Overijssel vastgesteld. In het reconstructieplan staan de doelen voor de platelandsontwikkeling voor de komende twaalf jaar centraal.

Verwevenheid en verbondenheid zijn de belangrijkste kenmerken van Twente. Landschap, landbouw en natuur kunnen niet zonder elkaar. Twente is een gevarieerd gebied dat qua landschap, cultuurhistorie en rust veel te bieden heeft.

Een rijke historie van landbouw, textielindustrie en landgoederen gecombineerd met een grote variatie aan landschappen, rivieren, weteningen en beken, veenontginningen, stuwwallen en eeuwenoude coulissenlandschappen kenmerkt dit gevarieerde gebied.

Twente heeft, net als andere zandgebieden in Nederland, te maken met een hoge veedichtheid. In deze zogenaamde concentratiegebieden is de intensieve veehouderij sterk vertegenwoordigd en doen zich verschillende problemen voor die nauw met elkaar samenhangen. Kern van de problematiek is dat landbouw, wonen, werken, mobiliteit, recreatie, natuur en landschap elkaar te vaak in de weg zitten. Gevolg is dat de economische functies in het landelijk gebied beperkt worden in hun ontwikkelingsmogelijkheden, met alle nadelige gevolgen van dien voor de sociaaleconomische vitaliteit en leefbaarheid van het gebied. Veel veehouderijen kunnen zich op hun huidige plek niet meer ontwikkelen vanwege de geur- en ammoniakregels. De laatste jaren is gebleken dat de grote veedichtheid en de ruimtelijke structuur van de (intensieve) veehouderij kan leiden tot grote veterinaire problemen voor de sector. Bovendien zijn de financiële en maatschappelijke gevolgen van een veterinaire crisis groot.

De belangrijkste maatregelen en voorzieningen die in het Reconstructieplan worden aangegeven, zijn:

- verplaatsen, beëindigen of omschakelen van bedrijven en/of woningen, om ruimtelijke en milieutechnische problemen op te lossen;
- sloop van ontsierende stallen (middels rood voor roodregeling; zie hoofdstuk 3.2);
- realisering van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS);
- uitvoeren van watermaatregelen;
- extensiveren van melkveebedrijven in kwetsbare gebieden door herverkaveling en kavelruil;
- inspelen op en stimuleren van initiatieven voor nieuwe economische dragers in het landelijk gebied (middels VAB-beleid; zie hoofdstuk 3);
- stimuleren van initiatieven ter versterking van sociale leefbaarheid;
- actualiseren van verleende vergunningen en vigerende ruimtelijke plannen t.a.v. de intensieve veehouderij, met prioriteit voor het extensiveringsgebied.

Hoofddlijn van het beleid is dat de intensieve veehouderij langzaam uit het extensiveringsgebied zal verdwijnen en zich (verder) zal concentreren in het landbouwontwikkelingsgebied en op aan te wijzen sterlocaties in het verwevingsgebied.

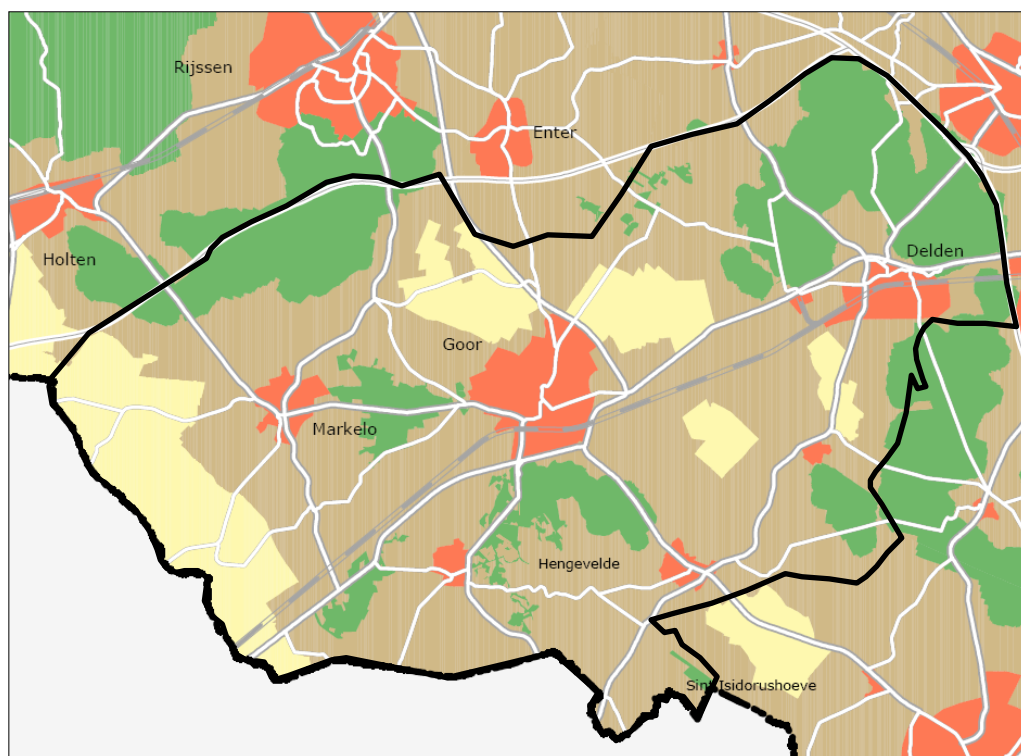
In het Reconstructieplan wordt onder intensieve veehouderij het volgende verstaan: een agrarisch bedrijf of een deel daarvan met ten minste 250 m² bedrijfsvloeroppervlak dat wordt gebruikt voor veehouderij volgens de Wet milieubeheer en waar geen melkrundvee, schapen, paarden, of dieren 'biologisch' worden gehouden en waar

geen dieren worden gehouden uitsluitend of in hoofdzaak ten behoeve van natuurbeheer.

Op grond van de Reconstructiewet concentratiegebieden is het plangebied ingedeeld in drie zones: landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. Dit wordt de reconstructiezonering genoemd. Binnen de gemeente Hof van Twente komen alle drie zones voor. In het reconstructieplan is per zone in detail bepaald welke ruimte er wordt geboden aan intensieve veehouderijen. Gemeenten zijn verplicht dit beleid te vertalen in een bestemmingsplan.

In het reconstructieplan is voor het **landbouwontwikkelingsgebied** het volgende beleid opgenomen:

- de intensieve veehouderij een duurzaam perspectief op bedrijfsontwikkeling geven binnen de geldende wettelijke randvoorwaarden;
- uitbreiding van andere functies, zoals (verspreide) woningen en recreatie en toerisme wordt zoveel mogelijk tegengegaan;
- ruimte bieden voor de uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijbedrijven en nieuwvestiging van intensieve veehouderij toestaan;
- de ontwikkeling van andere landbouwfuncties ruimte bieden en waar mogelijk stimuleren.

Reconstructiezonering in de gemeente Hof van Twente

Geel = landbouwontwikkelingsgebied. Bruin = verwevingsgebied. Groen = extensiveringsgebied

Het landbouwontwikkelingsgebied voorziet in de mogelijkheid tot uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van intensieve veehouderij. De ontwikkeling van een duurzame intensieve veehouderij staat in deze zone voorop.

Als uitbreidingsplannen van andere functies niet belemmerend zijn voor (toekomstige) uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij, bestaat er geen

bezwaar om hieraan medewerking te verlenen. Als de voorgenomen ontwikkeling wel belemmerend werkt voor de intensieve veehouderij, dan geldt als uitgangspunt dat bestaande rechten op grond van vigerende bestemmingsplannen of verleende vergunningen worden gewaarborgd.

Bouwblokken voor een intensieve veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied kunnen door de gemeente in het bestemmingsplan worden vergroot tot maximaal 3 ha via een wijzigingsbevoegdheid voor het college van burgemeester en wethouders. Voor bestaande en nieuw te vestigen bedrijven met een (nog uit te breiden) bouwblok van meer dan 1,5 ha moet ruimte worden gereserveerd voor een goede landschappelijke inpassing van de bestaande en nieuw te stichten bebouwing.

In het reconstructieplan is voor het **verwevingsgebied** het volgende beleid opgenomen:

- het mogelijk maken van en handhaven van veel functies naast elkaar en in combinatie met elkaar;
- ruimte bieden aan meerdere functies;
- de landbouw, waaronder intensieve veehouderij, ruimte bieden;
- extra kansen bieden door de ontwikkeling van sterlocaties voor de intensieve veehouderij.

Het verwevingsgebied is gericht op verweving van landbouw, wonen en natuur, waar hervestiging op bestaande kavels of uitbreiding van de intensieve veehouderij mogelijk is, zolang de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daar niet tegen verzetten.

Nieuwvestiging van intensieve veehouderij is uitgesloten. Bestaande bedrijven dienen wel hervestigings- en uitbreidingsmogelijkheden te houden. De omvang van het agrarisch bouwperceel (bouwblok) mag in principe maximaal 1,5 ha groot zijn.

(Her)vestiging op een bestaand bouwblok zonder intensieve veehouderij is niet mogelijk. Hervestiging van een intensieve veehouderij op een bouwblok waar al een intensieve veehouderij aanwezig is, is in principe mogelijk.

Bij uitbreiding van de intensieve veehouderij en zeker bij vergroting van bouwblokken en bij sterlocaties worden hoge eisen gesteld aan vormgeving en landschappelijke inpassing. Gemeenten moeten hiervoor een passend toetsingskader opstellen.

Sterlocatie binnen het verwevingsgebied

Een aantal bedrijven in het verwevingsgebied kan worden aangewezen als sterlocatie. Het Reconstructieplan Salland-Twente verstaat onder een 'sterlocatie intensieve veehouderij' het volgende: een bestaand agrarisch bouwblok binnen het verwevingsgebied waar een perspectiefvol bedrijf met uitsluitend intensieve veehouderij is gevestigd, dat over voldoende omgevingsruimte beschikt om door te kunnen groeien tot een omvang van minimaal 175 nge, of een perspectiefvol gemengd bedrijf dat kan door groeien tot minimaal 175 nge en waarbij de intensieve tak tot minimaal 140 nge kan groeien.

Sterlocaties bieden bedrijven een zekere garantie voor continuïteit. Dit is van belang in verband met groeiende aanspraken van andere functies op het gebruik van de ruimte binnen het verwevingsgebied.

Om te beoordelen of een intensief bedrijf aangewezen kan worden als sterlocatie gelden de volgende criteria:

alleen intensieve veehouderijbedrijven met geldige milieuvergunning én met minimaal 250 m² bebouwd oppervlak voor de intensieve veehouderij kunnen in aanmerking komen voor de aanwijzing tot sterlocatie;

- de beschikbare omgevingsruimte moet minimaal 175 nge zijn;
- in de PEHS en in robuuste verbindingzones mogen geen sterlocaties komen;
- binnen 250 m van voor verzuring gevoelige Vogelrichtlijn-, Habitatrictlijn- en Natuurbeschermingswetgebieden mogen geen sterlocaties komen;
- binnen 250 m van voor verzuring gevoelige gebieden binnen PEHS overeenkomstig Wet ammoniak en veehouderij mogen geen sterlocaties komen;
- onder voorwaarden kunnen sterlocaties in grondwaterbeschermingsgebieden/ intrekgebieden (aantoonbare verbetering waterkwaliteit) aangewezen worden;
- onder voorwaarden kunnen sterlocaties in een gebied met natuurgerichte waterhuishouding (mestbelasting mag niet toenemen) aangewezen worden;
- onder voorwaarde mogen sterlocaties in risicogebieden voor wateroverlast (aanvullende maatregelen m.b.t. schadevrij bouwen, compensatie) aangewezen worden;
- rekening moet worden gehouden met alle andere belangen in de omgeving van de locatie;
- voldaan moet worden aan ander relevant beleid en wetgeving.

In het reconstructieplan is voor het **extensiveringsgebied** het volgende beleid opgenomen:

- bevorderen van de ontwikkeling van landschaps- en natuurwaarden, de realisatie van natuurdoelen, en - waar mogelijk - van recreatief medegebruik;
- de intensieve veehouderij beëindigen of verplaatsen.

Binnen het extensiveringsgebied ligt het primaat bij wonen of natuur, waar uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval een intensieve veehouderij onmogelijk is of in het kader van de reconstructie onmogelijk wordt gemaakt.

In deze gebieden zal de intensieve veehouderij gedurende de uitvoeringsperiode van de reconstructie onder meer met behulp van ruimtelijke regelgeving en inzet van subsidies worden beëindigd. De inzet van dit beleid wordt, rond natuurgebieden, gerechtvaardigd omdat het om zeer kwetsbare natuur gaat en er ook andere doelen gerealiseerd moeten worden.

In het extensiveringsgebied wordt nieuwvestiging, hervestiging en uitbreiding van intensieve veehouderij tegengegaan. Een beperkte uitbreiding van de bestaande staloppervlakte is mogelijk als dit nodig is om te voldoen aan wetgeving op het gebied van dierenwelzijn en veterinaire gezondheid. Het aantal dierplaatsen kan daarbij niet worden vergroot. Andere agrarische bedrijven, die een belangrijke rol spelen in het beheer en onderhoud van het gebied, dienen voldoende perspectief te houden. Uitbreiding en hervestiging van een biologische intensieve veehouderij is mogelijk. De intensieve veehouderijbedrijven worden gestimuleerd om te stoppen, om te schakelen op andere activiteiten of te verplaatsen naar een landbouwontwikkelingsgebied.

Er zijn drie typen maatregelen denkbaar:

- verplaatsen van de grotere intensieve veehouderijbedrijven;
- op termijn stoppen of omschakelen kleinere intensieve veehouderijen;
- slopen van vrijkomende stallen.

Partiële herziening Reconstructieplan Salland Twente

In 2009 is het Reconstructieplan partieel herzien. De hoofdpunten van deze herziening zijn:

- het betrekken van het aspect volksgezondheid bij de ontwikkeling van plannen voor uitbreiding van intensieve veehouderij;
- vestiging van een nieuw agrarisch bouwperceel is alleen mogelijk bij een verplaatsing voor het realiseren van publieke belangen of wanneer een ondernemer op de huidige locatie geen ontwikkelingsmogelijkheden meer heeft;
- eventueel verlies van landschappelijk en ecologisch kapitaal bij nieuwvestiging moet worden gecompenseerd.

Regionaal Waterplan Overijssel

De Omgevingsvisie Overijssel 2009 bevat het provinciale waterbeleid en is daarmee ook het Regionaal Waterplan op basis van de nieuwe Waterwet (nu nog 'plan voor de waterhuishouding' op basis van de Wet op de Waterhuishouding). In de omgevingsvisie wordt het provinciale beleid geschetst voor de hele fysieke leefomgeving. Door deze integrale aanpak is een optimale afstemming van beleid gerealiseerd tussen water en ruimtelijke ordening. Water is een dragende factor in het beleid in de Omgevingsvisie, doordat de laag van bodem, natuur en watersysteem de basis vormt van het ontwikkelingsperspectief.

Binnen het waterbeheer kunnen verschillende functies worden onderscheiden voor oppervlaktewater en grondwater. Op basis van het provinciaal belang worden de functies benoemd, onderscheiden naar gebruiksfuncties en gebiedsfuncties. Daarbij wordt ook aangegeven welk gewicht deze functie heeft in de afweging met andere ruimtelijke gebiedsfuncties, zoals verstedelijking, infrastructuur, natuurontwikkeling, recreatie en dergelijke. Met het hanteren van een gedifferentieerde gewichtenset wordt op een genuanceerde wijze invulling gegeven aan het principe dat water een meer sturende rol moet vervullen in de ruimtelijke ontwikkeling.

De functie 'mixlandschap' geldt in de gebieden waar sprake is van 'buitengebied, accent op veelzijdige gebruiksruimte'. In deze gebieden geldt als uitgangspunt dat het waterbeheer (inrichting watersysteem, peilbeheer en waterkwaliteit) wordt afgestemd op het aanwezige grondgebruik. Voor de inrichting en waterkwaliteit gelden de normen voor wateroverlast en de eisen vanuit de Kaderrichtlijn Water als ondergrens. Kenmerkend voor deze gebieden is echter een ontwikkelingsgerichte inzet naar een meer natuurlijk, veerkrachtig en landschappelijk ingepast watersysteem. Gebiedsontwikkelingen en andere kansen worden aangegrepen om naar deze meer natuurlijke situatie toe te groeien, om de zichtbaarheid van de waterlopen te vergroten en de gebiedskenmerken die te maken hebben met wateraspecten te versterken. Bijzondere aandacht heeft daarbij het behoud en de ontwikkeling van kleine wateren. Deze wateren hebben een hoge waarde en potentie voor de kwaliteit van water en natuur. Verbeteringen aan het watersysteem kunnen een positieve bijdrage leveren aan het bereiken van de KRW-doelstellingen in de benedenstrooms gelegen oppervlaktewaterlichamen. Ontwikkelingen zijn gericht op de versterking van de groen-blauwe dooradering van het landschap en het vergroten van de veerkracht van het watersysteem. Daarnaast liggen er kansen voor natuurontwikkeling, recreatie en toerisme.

Regionaal beleid

Waterbeheerplan Rijn-Oost

Alle waterbeheerders in Nederland hebben nieuwe waterbeheerplannen opgesteld voor de periode 2010-2015 als gevolg van de nieuwe Waterwet (2009). Deze wet verplicht de waterschappen om waterbeheerplannen op te stellen met een looptijd van zes jaar. Door de invoering van de Kaderrichtlijn Water is Nederland verdeeld in vijf deelstroomgebieden. Het deelstroomgebied Rijn-Oost wordt beheerd door de waterschappen Reest en Wieden, Velt en Vecht, Regge en Dinkel, Groot Salland en Rijn en IJssel. Om te voldoen aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water hebben deze waterschappen de afgelopen jaren intensief samengewerkt met elkaar en met andere partners. De opdracht van de waterschappen in Rijn-Oost is te zorgen voor voldoende schoon water en voor veilig wonen en werken (taakvelden: watersysteem, waterketen en veiligheid).

De gemeente Hof van Twente ligt in de werkgebieden van het Waterschap Rijn en IJssel en het Waterschap Regge en Dinkel. Beide waterschappen hebben in het Waterbeheerplan 2010-2015 hun nieuwe beleid vermeld. Het plan is per 1 januari 2010 in werking getreden.

De opdracht van de waterschappen in Rijn-Oost is te zorgen voor voldoende water, schoon water en voor veilig wonen en werken op de taakvelden watersysteem, waterketen en veiligheid. Het waterschap houdt daarbij rekening met agrarische, economische, ecologische en recreatieve belangen. Aandachtspunten zijn het verbeteren van ecologische en chemische waterkwaliteit (terugdringen van oppervlaktewatervervuiling) en het voorkomen van wateroverlast, waarbij rekening wordt gehouden met het veranderende klimaat. In zowel landelijk als stedelijk gebied kunnen ruimtelijke ontwikkelingen een positief maar ook een negatief effect hebben op het watersysteem.

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Landelijk gebied

In de structuurvisie landelijk gebied Hof van Twente staat de ontwikkeling van het landelijk gebied voor de komende 10 jaar centraal. De structuurvisie vormt vooral een integratiekader voor het bestaande beleid van de gemeente ten aanzien van de verschillende functies en waarden in het gebied. Dit integratiekader schetst de bredere achtergrond van beleid dat voor specifieke thema's (bijvoorbeeld recreatie, rood voor rood en vrijkomende agrarische bebouwing) is uitgewerkt.

Daarnaast beschrijft de visie de algemene strategie van de gemeente Hof van Twente ten aanzien van verschillende functies en waarden.

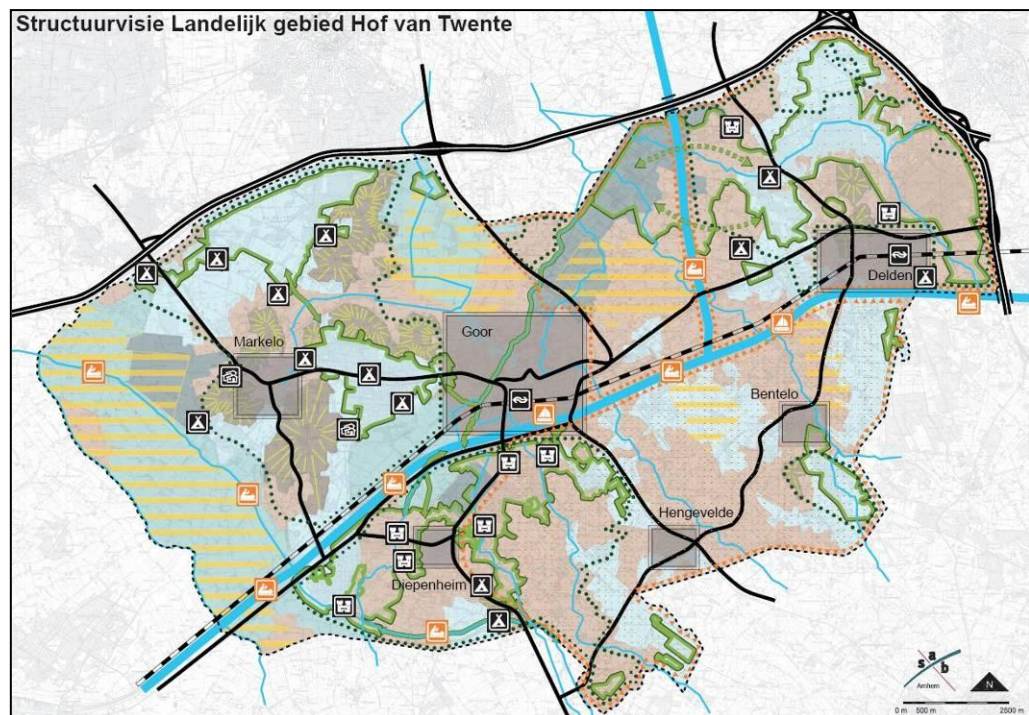
Deze strategie geeft richting aan de latere toetsing van verschillende initiatieven die bij de gemeente worden ingediend, en bij het bepalen van het beleid dat in dit bestemmingsplan buitengebied wordt uitgewerkt.

De structuurvisie benoemt de volgende kernkwaliteiten van het landelijk gebied in Hof van Twente:

- een sterke agrarische structuur, bestaande uit bedrijven die door schaalvergroting actief anticiperen op een wereldwijde marktwerking, of hun risico's spreiden door

- diensten te verlenen op het gebied van natuur en landschap en recreatieve functies of andere bedrijvigheid aan het bedrijf toe te voegen;
- een grote mate van ondernemerschap, waardoor verspreid over het gehele landelijk gebied nieuwe bedrijvigheid wordt gestart;
- een breed scala aan landelijke woonmilieus, variërend van kernen en buurtschappen tot individuele erven, dat qua kwaliteit aansluit bij actuele behoefte van de woonconsument;
- een gevarieerd en aantrekkelijk landschap, met als bijzondere parels 23 archeologische monumenten, twee rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten (Den Haller en Stokkum) en acht rijksbeschermd historische buitenplaatsen;
- een robuust ecologisch netwerk, dankzij een combinatie van grote natuurgebieden en talrijke verbindingen via beken en kleine natuurelementen;
- een sterk ontwikkelde recreatieve (infra)structuur;
- een goede regionale infrastructuur.

De structuurvisie beschrijft de algemene strategie van de gemeente Hof van Twente ten aanzien van onderwerpen als wonen en leefbaarheid, landbouw, recreatie en toerisme, bedrijvigheid, windenergie, natuur en landschap, cultuurhistorie en archeologie en verkeer. Hoe het beleid ten aanzien van deze onderwerpen is vertaald naar dit bestemmingsplan is te lezen in de Nota van uitgangspunten.

Structuurvisie landelijk gebied Hof van Twente

Landschapontwikkelingsplan Haaksbergen en Hof van Twente (LOP)

Uitgaande van de huidige kwaliteiten van het landschap is een landschapontwikkelingsvisie opgesteld. Per landschapstype is aangegeven welk kenmerken dienen te worden behouden en/of versterkt. De uitwerking is gebaseerd op vier thema's:

- behoud en versterking van waardevolle ensembles:
behoud, herstel, aanleg en onderhoud van een samenhangend patroon van land-

- schapselementen (beplantingen inclusief lanen, historische elementen met name in het kampenlandschap, open essen en erfbeplantingen) is het speerpunt;
- landschappelijke versterking van het watersysteem;
 - zorg voor het agrarisch werklandschap:
dit doel uit zich met name in het behouden van relictten van het voormalige kampenlandschap, zonder de patronen te willen herstellen;
 - inpassen van kernen en routes.

Deze thema's worden vertaald naar concrete maatregelen, variërend van aanpassing van waterlopen tot verbreedde landbouw en onderhoud van bestaande landschapselementen.

In het LOP worden vier landschapstypen onderscheiden: het half open dekzandlandschap, het kampenlandschap, het veldontginningslandschap en het broekontginningslandschap.

Het half open dekzandlandschap

Ten behoeve van de landbouwfunctie en de landschapsstructuur wordt in het agrarisch werklandschap (naast de beekzones uit het watersysteem) ingezet op ontwikkeling van erf- en wegbeplanting en behoud van de bestaande landschapselementen. Weg- en laanbeplanting worden hersteld of aangelegd langs wegen die de opbouw versterken en daar waar ruimte is in het profiel voor een goede groeiplaats. Het sortiment moet passend zijn bij het cultuurhistorisch landschapstype. Karakteristieke erfinrichting wordt gestimuleerd op basis van cultuurhistorische landschapstypes. Binnen dit werklandschap zijn accenten aangeduid die te maken hebben met de oorspronkelijke cultuurhistorische ontginningsstypen.

Het Kampenlandschap

Door het intensieve landbouwkundige gebruik en ruilverkavelingen zijn delen van het oorspronkelijk gevarieerde en kleinschalige landschap nauwelijks meer herkenbaar. Dit gebied wordt thans gekenmerkt als agrarisch werklandschap: een half open landbouwgebied. De linten van beken en wegen zorgen nog enigszins voor oriëntatie en ordening. Hier komen relictten voor zoals oud bouwland, houtwallen, singels, bosjes en erfbeplanting. De samenhang tussen de landschapselementen is er beperkt. Daar waar het kampenlandschap uiteen is gevallen geldt naast erfinrichting, alleen behoud van landschapselementen en in principe geen actief herstel van het landschapspatroon om de landbouwfunctie voldoende ruimte te bieden. De wegbeplanting volgt historische wegen en paden met eiken. De erfinrichting in het kampenlandschap wordt bepaald door een open achterkant en besloten voorkant bij het woonhuis met een onregelmatige structuur van bebouwing en dichte beplanting en kleine bospercelen rondom paden en lanen. De ligging is meestal iets van de doorgaande weg af met een slingerende toegangslaan naar de losse achterkant.

Het "voor" is meer besloten en formeler aangelegd met een haagomheining waarbinnen de nuts- en siertuin is aangelegd. Naast fruitbomen markeert veelal een solitaire boom het voorhuis.

Het veldontginningslandschap

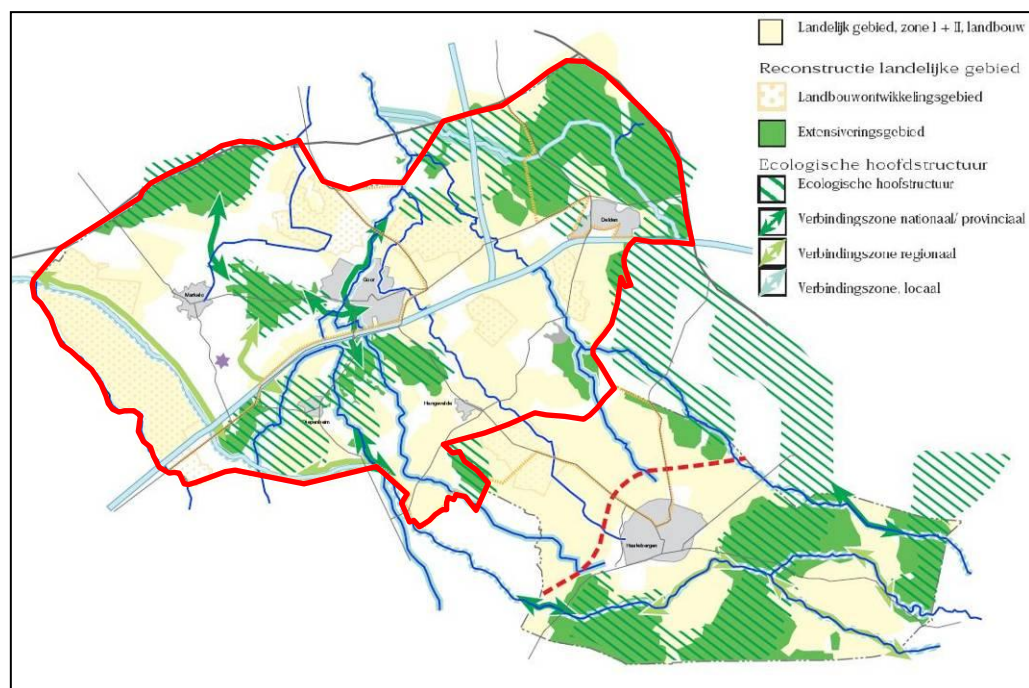
Het sterke reliëf is het belangrijkste kenmerk van het stuwwal- en verzamelgebied en wordt gekoesterd in het ensemble van heuvels en flanken. De bebouwing van de

veldontginningen op de toppen accentueert dit reliëf. Rondom zijn grootschalige jonge veldontginningen met een blokvormige verkaveling.

Het veldontginningslandschap komt in grote eenheden voor op het plateau en de stuwwal waar voor behoud en versterking van het landschapspatroom wordt gepleit. Dit betekent behoud van de open verkaveling van het uitgestrekte veld met zichtbare ontginningsgrenzen. Ieder ontgonnen veld kent een eigen schaal en patroon van beplanting en bebouwing. Markante zichtlijnen tussen stuwwal en flanken worden open gehouden. Naast cultuurhistorische gebieden zijn ook de grotere natuurgebieden onderdeel van het ensemble. Behoud betekent voor de natuurbeheerders de natuurdoeltypen te versterken (hei, veen, bos), verdroging te bestrijden en waar mogelijk gebieden uit te breiden of extensieve bufferzones te creëren.

Het broekontginningslandschap

Dit landschapstype komt in grote eenheden voor in het verzamelgebied, zoals het Markelose Broek, Herikervlier en Elsenerbroek. Hier geldt het behoud van de openheid en grootschaligheid waarbij bospercelen en wegbeplanting van es, populier of els de ruimte begrenzen. Eventuele nieuwvestiging voor landbouwbedrijven kan hier in de landbouwontwikkelingsgebieden plaatsvinden conform het patroon van erfinrichting. De wegbeplanting beperkt zich tot enkele hoofddijken zoals de Scholendijk, Houtdijk en de Vissersdijk indien er voldoende ruimte is. Incidenteel komen knotbomen voor en populier. De erfbeplanting wordt gekenmerkt door een vrij open ruime opzet in het grootschalig landschap en een gesloten beplanting rondom een kleinschalig erf in de kleinschaliger broekontginning.

Landschapsonwikkelingsplan: kaart ontwikkelingen en beleid